

Kad išsiaiškintume priežastis, reikia atsakyti į klausimus:

- Ar yra klasėje pokyčių?
- Ar yra naujų vaikų?
- Ar pasikeitė mokytojas?
- Ar vėl prasidėjo priepuoliai?
- Ar buvo pakeisti medikamentai?
- Ar vaiko veikla klasėje nėra pernelyg intensyvi arba intensyvumo trūksta?
- Ar yra problemų namuose (ligos, pinigų problemos, pykčiai, skyrybos)?
- Kaip vaikas sutaria su savo broliais ir seserimis?
- Ar jis kenčia dėl konkurencijos tarp brolių ir seserų?

Norint išsiaiškinti priežastis, svarbu atlikti neuropsichologinį vaiko tyrimą, kuriame tikrinama, kokios gebėjimų sritys ir kokios funkcijos yra sutrikusios. Kai kurie daliniai gebėjimų sutrikimai tampa matomi tik tuomet, kai padidėja atitinkami reikalavimai, kurių vaikas nebegali kompensuoti. Kai vaikas pasiekia savo gebėjimų ribas, jis nebepajėgia atlikti jam pateikiamų užduočių, tampa neramus, vengia veiklos ar pradeda trukdyti kitiems vaikams. Per dideli mokykliniai reikalavimai dažniausiai yra agresyvaus elgesio priežastis, nepriklausomai nuo to, ar vaikas serga epilepsija, ar ne. Taigi, svarbu stebėti vaiką, kad būtų galima laiku atpažinti, kada vaiko krūvis tampa per didelis.

Parengė:

*Nadiežda Šašilkina, Klaipėdos
pedagoginės psichologinės tarnybos
psichologė, psichoterapeutė*

*Erika Meškauskytė, KU Psichologijos
katedros magistrantė.*

www.klaipedosppt.lt

EPILEPSIJA SERGANTIS VAIKAS MOKYKLOJE. ELGESIO IR MOKYMOSI SUNKUMAI.

Epilepsija yra lėtinis neurologinis smegenų funkcijų sutrikimas, pasireiškiantis besikartojančiais epilepsijos priepuoliais. Epilepsijos priepuolis pasireiškia savaiminiais sąmonės, elgesio, emocijų, motorikos, jutimo ar suvokimo sutrikimais dėl staigios ir labai stiprios galvos smegenų žievės neuronų elektrinės iškvosos.

EPIDEMIOLOGIJA

- Epilepsija yra dažniausias nervų sistemos susirgimas.
- Epilepsija serga 70–80 vaikų iš 100 000. Apie 60 proc. vaikų, sergančių epilepsija, priežastys gali būti genetinės.
- Šia liga dažniausiai susergama pirmaisiais trimis gyvenimo dešimtmečiais.
- Lietuvoje epilepsija serga apie 20 000 žmonių, iš jų - 4000 vaikų.
- Apie 5 proc. žmonių bent vieną kartą per gyvenimą patiria epilepsijos priepuolį, tačiau tik penktadalis jų suserga epilepsija.
- Įvykus pirmajam priepuoliui, jo pasikartojimo rizika per pirmuosius penkerius metus siekia 40 proc., o įvykus antrajam - jau 70 proc., didžiausia rizika- per pirmuosius metus.
- Epilepsijos priepuoliai gydant nesikartoja apie 70 proc. pacientų.

Apie 80 proc. ligonių, kuriems priepuoliai nesikartojo ilgiau kaip 3 metus, gali palaipsniui baigti vartoti vaistus, bet jų pasikartojimo rizika išlieka ir pirmaisiais dešimt metų siekia 5 proc., o ypač didelė – pirmuosius 5-6 mėn. baigus gydymą.

MOKYKLOS KLAUSIMAI

Ar vaikas yra subrendęs mokyklai?

Į šį klausimą bendrai atsakyti neįmanoma. Svarbu atsižvelgti į kiekvieno vaiko individualią situaciją. Jei vaikas buvo ilgai gydomas ir todėl daugelį savaitių praleido ligoninėje, privaloma atlikti neuropsichologinį testą. Remiantis testo rezultatais, patariama, kaip pradėti įprastinį vaiko mokymą arba, nustačius specialų pedagoginį poreikį, išrenkamas tinkamas pasiūlymas.

Kokią mokyklą rinktis?

Dažniausiai vaikai su epilepsija lanko Bendrojo lavinimo mokyklą be didelių problemų. Jei epilepsija, nepaisant adekvataus gydymo, lieka aktyvi, integracija į bendrojo lavinimo klasę tampa neįmanoma. Tuomet siūlomos alternatyvos: mažos klasės arba specialios mokyklos su vaikiu pritaikytu ugdymu.

MOKYMO SI IR ELGESIO SUTRIKIMAI

Neretai kreipiamasi į gydytojus dėl koncentracijos sutrikimų, mokymosi sunkumų ir elgesio sutrikimų, įtarus, kad tai kyla dėl šalutinio medikamentų poveikio. Tačiau priežastys gali būti įvairios. Išsamaus tyrimo metu pirmiausia turi būti pašalintos epilepsiją sąlygojančios priežastys. Taip pat svarbu paaiškinti psichosocialinį požiūrį, bendradarbiaujant su pedagogais ir pedagogine psichologine tarnyba.

Elgesio sutrikimų simptomai:

- pyktis;
- nerimastingumas;
- koncentracijos sutrikimai;
- mokymosi sunkumai;
- klasės klouno vaidmuo;
- agresyvumas;
- vengimo laikysena;
- nuotaikos svyravimai;
- miego sutrikimai.

Galimos elgesio sutrikimų priežastys:

- Psichosocialinės problemos mokykloje, klasėje.
- Psichosocialinės problemos šeimoje.
- Buvimas šeimos ar klasės užribyje.
- Seksualinė prievarta arba patyčios klasėje arba pakeliui į mokyklą.
- Per didelis arba nepakankamas krūvis mokykloje.
- Daliniai gebėjimų sutrikimai, kurių vaikas daugiau negali kompensuoti.
- Dažni arba naujai atsirandantys priepuoliai.
- Neepilepsiniai priepuoliai.
- Netinkamas medikamentų poveikis arba nepageidaujami šalutiniai poveikiai, pereinant prie naujų medikamentų.